

ARCH: nieuwe impuls voor een vitale stad

Krimp, economische crisis, vergrijzing: zo maar enkele begrippen waarmee wij ons de afgelopen jaren geconfronteerd zien. Met het nieuwe initiatief ARCH (Atelier Research Creatieve Herbestemming) probeert N Architecten een positieve impuls te geven aan deze ontwikkelingen door te zoeken naar nieuwe kansen en mogelijkheden. ARCH richt zich daarbij in eerste instantie op de stad Maastricht, omdat deze stad de basis is van N Architecten.

Een voedingsbodem creëren voor ongewone initiatieven. Zo omschrijven Peter Claassens, Tatjana de Grood en Damien Nunes de opdracht die ARCH zich gesteld heeft. “Doordat bouwprojecten niet (meer) doorgaan, ontstaan er kale plekken in de stad, die bedreigend kunnen zijn voor het leefklimaat”, aldus Peter Claassens. “Met ARCH willen wij op een creatieve manier deze plekken aanpakken, zonder dat we daarbij meteen denken aan nieuwe bouwopgaven.”

Als inwoners van Maastricht hebben De Grood en Nunes geïnventariseerd welke plekken in de stad een nieuwe impuls kunnen gebruiken. Bij hun analyse kwamen zij tot de conclusie dat met name de oeververbinding langs de Maas van zuid naar noord niet optimaal wordt benut. “De rivier kan een belangrijke toegevoegde waarde hebben voor de stedelijke leefbaarheid”, aldus De Grood. “De Maas als aorta, de levensader voor de stad. Maar daarvoor zullen we langs de Maasoever meer activiteit moeten creëren, zodat de rivier een natuurlijke route door de stad gaat vormen, waar mensen graag willen verblijven.”

“Bij de transformatie van Maastricht van industriestad naar kennisstad, zie je dat de bevolking van samenstelling verandert – meer studenten bijvoorbeeld – maar ook dat er andere behoeftes ontstaan”, legt Claassens uit. “Je ziet dat vooral jonge mensen zich meer bewegen in de openbare ruimte en dat zij de Maasoevers opzoeken om te recreëren of elkaar te ontmoeten. Ook zijn er kale, ontoegankelijke terreinen ontstaan waar de industrieën hun locaties aan de Maas hebben verlaten. Deze ‘harde’ plekken sluiten de stad als het ware af van de rivier en maken de route langs het water minder aantrekkelijk. Om die plekken te verzachten en de getroffen stadsdelen te vitaliseren, is in onze optiek de Maas cruciaal.”

Die stadsdelen concentreren zich met name in het noordelijk deel van Maastricht. “Analoog aan het plan voor de Groene Loper, zou je een ‘Blauwe Loper’ kunnen maken langs de Maas”, vertelt Nunes. Plekken die wel een opkikker kunnen gebruiken zijn onder meer het gebied rond het Landbouwbelaag, de Timmerfabriek en – aan de overkant van de Maas - de Griend. ARCH wil deze locaties toegankelijk maken voor een groot publiek. De architecten denken daarbij aan onorthodoxe tijdelijke oplossingen, zoals bijvoorbeeld een pop-up restaurant, een stedelijke boomkwekerij of

een expositieruimte. Een belangrijke voorwaarde daarbij is dat de kosten laag zijn en dat er sprake is van spontaan initiatief. “Claassens: “Het gaat erom dat je nieuwe aantrekkelijke plekken creëert, waar je mensen bij elkaar brengt. Van daaruit kun je meteen het achterland beter ontsluiten.” Voor die ontsluiting heeft ARCH ook al ideeën. Zo zou er vanaf de Geusselt een lightrail of kabelbaan naar de overkant van de Maas kunnen komen, die dan bij het Landbouwbelang direct aansluit op het tracé van de nieuw aan te leggen tramverbinding met Hasselt. “Bezoekers kunnen hun auto parkeren en dan met de kabelbaan naar het centrum. Zo heeft de stad er een attractie bij”, meent Claassens. “Bovendien zou je van het Landbouwbelang een soort experience centre kunnen maken, waarbij de historie van Maastricht centraal staat. Vanuit het Landbouwbelang kun je verder het centrum in of een wandelpad volgen dat je via het Frontenpark naar Fort Willem of verder naar het buitengebied brengt.”

Ideeën heeft ARCH genoeg. Maar de initiatiefnemers hopen met deze aanzet een dialoog op gang te brengen. Zodat er een platform ontstaat van geïnteresseerde partijen, die vanuit een nieuwe dynamiek vitale kansen creëren voor de stad.

Aanzet, Meyke Houben 01-11-2011